

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформаційних систем та технологій

Лабораторна робота №2
із дисципліни «*Теорія алгоритмів*»
Тема: «*Метод декомпозиції. Пошук інверсій*»

Виконали:

Студенти групи IA-34
Янович Марія,
Ковальчук Станіслав,
Ястремський Богдан,
Сухоручкін Гліб

Перевірив:

Степанов Андрій Сергійович

Київ — 2024

Завдання:

Існує веб сервіс, який надає своїм користувачам можливість перегляду фільмів онлайн. Періодично система надає нові рекомендації користувачам — які фільми, що їх користувач ще не дивився, можливо будуть йому або їй цікаві.

В основі рекомендаційного алгоритму лежить ідея, що користувачі, які подивились однакові фільми та також оцінили їх схожим чином, мають схожі смаки. Наприклад, нехай є два користувача: Аліса та Богдан. Обидва вони переглянули наступні фільми: “Зоряні війни”, “Гравітація”, “Пірати карибського моря”, “Володар перснів”, “Матриця”.

Спочатку система просить користувачів оцінити ці фільми і розташувати їх у порядку вподобання, іншими словами — створити власний хіт-парад. Так Аліса розташувала вказані фільми у порядку від найбільш до найменш вподобаного: “Пірати карибського моря”, “Володар перснів”, “Матриця”, “Гравітація”, “Зоряні війни”. Хіт-парад Богдана: “Зоряні війни”, “Володар перснів”, “Гравітація”, “Матриця”, “Пірати карибського моря”.

Після цього система може надати кількісну оцінку наскільки схожими є смаки двох користувачів. Для цього використовується алгоритм підрахунку інверсій поміж двома масивами.

Нехай $A[1..n]$ — масив з n чисел. Якщо $i < j$ та $A[i] > A[j]$, то пара (i, j) — інверсія в A .

Нехай $A[1..n]$ — масив з n чисел. Якщо $i < j$ та $A[i] > A[j]$, то пара (i, j) — інверсія в A . Щоб звести задачу порівняння двох хіт-парадів до задачі підрахунку інверсій у нашему прикладі, побудуємо два масиви A та B . Масив $A = [1, 2, 3, 4, 5]$. Масив B будується наступним чином: елементом $B[j]$ є число, яке відповідає позиції фільму в хітпараді Богдана, який в хіт-параді Аліси посідав місце j . Наприклад, $j = 1$ у хіт-параді Аліси відповідає фільму “Пірати карибського моря”. Цей фільм в списку Богдана стоїть на позиції 5, тому $B[1] = 5$. Загалом отримуємо масив $B = [5, 2, 4, 3, 1]$.

Масив $B = [5, 2, 4, 3, 1]$ має наступні інверсії (вказуються індекси елементів, а не їх значення): $(1,2), (1,3), (1,4), (1,5), (2,5), (3,4), (3,5), (4,5)$. Загалом 8 інверсій. І це число вказує наскільки сильно відрізняється список вподобань Аліси від списку вподобань Богдана. Ми порахували віддаленість списку Аліси від списку Богдана. Якщо порахувати цю відстань в іншому напрямку, то чи буде вона такою самою? Тобто визначити кількість інверсій в списку Аліси по відношенню до списку Богдана.

Сервіс перегляду фільмів онлайн має базу даних D вподобань користувачів. Ця база є матрицею.

Рядки цієї матриці відповідають користувачам, а стовпці — фільмам. Її розмірність $u*m$, де u — це кількість користувачів, m — кількість фільмів. Кожний елемент матриці $D[i, j]$ вказує на позицію фільму j в списку вподобань користувача i . Для спрощення припускаємо, що всі користувачі переглянули всі фільми.

Тепер щоб визначити наскільки подібні смаки деякого користувача x до смаків інших користувачів, система попарно порівнює списки вподобань x та всіх інших користувачів i не дорівнюючи x : за вказаним вище принципом підраховується кількість інверсій у масиві $D[x]$ відносно масиву $D[i]$.

Визначене число інверсій буде кількісною оцінкою наскільки смаки x є близькими до смаків кожного i — чим менше значення цього числа, тим більш подібними є смаки двох користувачів.

Формальна постановка задачі:

За допомогою методу декомпозиції розробити алгоритм, який буде розв'язувати наступну задачу.

Вхідні дані. Матриця D натуральних чисел розмірності $u*m$, де u — ці кількість користувачів, m — кількість фільмів. Кожний елемент матриці $D[i, j]$ вказує на позицію фільму j в списку вподобань користувача i . Іншим вхідним

елементом є x — номер користувача, з яким будуть порівнюватись всі інші користувачі.

Вихідні дані. Список з впорядкованих за зростанням другого елементу пар (i, c), де i — номер користувача, c — число, яке вказує на степінь схожості вподобань користувачів x та i (кількість інверсій).

Формат вхідних/вихідних даних:

Розроблена програма повинна читувати вхідні дані з файлу заданого формату та записувати дані у файл заданого формату. У вхідному файлі зберігається матриця вподобань всіх користувачів D .

Номер користувача X , з яким відбувається порівняння всіх інших користувачів, передається аргументом виклику програми через командний рядок.

Вхідний файл представляє собою текстовий файл із $U+1$ рядків. Перший рядок містить два числа: U та M , де U — кількість користувачів, M — кількість фільмів. Кожен наступний рядок представляє список вподобань (хіт-парад) фільмів відповідних користувачів і містить $M+1$ число, розділених пробілом. Перше число в рядку є номером користувача (від 1 до U). решта M чисел є номерами фільмів 1 ,..., M у хіт-параді відповідного користувача.

Вихідний файл представляє також текстовий файл із U рядків. Перший рядок містить одне число — номер користувача X , з яким відбувалось порівняння всіх інших користувачів. Далі йде $U-1$ рядків, кожен з яких містить два числа через пробіл: номер користувача i та число c , яке визначає степінь подібності списків вподобань користувачів x та i . Рядки з парами i та c впорядковані за значенням елементу c .

До документу завдання також додаються приклади вхідних і вихідних файлів різної розмірності.

Нижче наведені приклади вхідного та вихідного файлу для $U = 10$ та $M = 5$ і користувача $X = 6$.

Вхідний файл	Вихідний файл
10 5	6
1 5 2 1 3 4	3 3
2 3 2 4 1 5	2 4
3 4 5 3 2 1	7 4
4 5 1 4 3 2	9 4
5 1 2 5 4 3	5 5
6 2 5 4 1 3	1 7
7 2 4 5 3 1	4 7
8 5 3 1 4 2	8 7
9 4 5 2 3 1	10 8
10 3 1 2 4 5	6

Вимоги до програмного забезпечення:

Розробляти програму можна на одній з наступних мов програмування: C/C++ (версія C++11), C# (версія C# 5.0), Java (версія Java SE 8), Python.

Програма повинна розміщуватись в окремому висхідному файлі, без використання додаткових нестандартних зовнішніх модулів.

Не дозволяється використовувати будь-які нестандартні бібліотеки та розширення. Програма не повинна залежати від операційної системи.

Не реалізуйте жодного інтерфейсу користувача (окрім командного рядку). Програма не повинна запитувати через пристрій вводу в користувача жодної додаткової інформації. Вашу програму будуть використовувати виключно у вигляді “чорного ящику”.

Назва висхідного файлу вашої програми повинна задовольняти наступному формату: НомерГрупи_ПрізвищеСтудента_НомерЗавдання.Розширення, де НомерГрупи — це один з рядків is01, is02, is03; ПрізвищеСтудента —

прізвище студента записане латинськими літерами; НомерЗавдання — двозначний номер завдання (01, 02, ...);

Розширення — розширення файлу, відповідно до мови програмування (.c, .cpp, .cs, .java, .py). Приклад назви вихідного файлу: is31_ivanenko_01.cs.

Розроблена програма повинна читувати з командного рядку назву вхідного файлу та записувати результат у вихідний файл. При запуску першим і єдиним аргументом командного рядку повинна бути назва вхідного файлу (наприклад, input_10.txt). Назва вихідного файла повинна складатись із назви файла самої програми разом із суфіксом “_output” і мати розширення .txt. Приклад назви вихідного файла: is01_ivanenko_01_output.txt.

Нараховані бали:

За успішне виконання даного завдання нараховується 5 балів.

ЯКЩО ПРОГРАМИ І ВХІДНІ ДАНІ БУДУТЬ ПОВТОРЮВАТИСЬ У ДЕКІЛЬКОХ СТУДЕНТІВ – бали нараховуються тільки першому з них, іншому 0 балів.

Увага! В даному завданні вимагається використання методу декомпозиції для розробки алгоритму. У разі не виконання цієї вимоги завдання не буде враховуватись виконаним.

Можна отримати ще один додатковий бал за ефективне алгоритмічне рішення: коли алгоритм є компактним та елегантним. Цей бал враховується тільки у випадку вчасної здачі програми (коли ще не нараховуються штрафні бали), першим 6 студентам.

Виконання завдання:

1. Псевдокод алгоритму:

```
FUNCTION find_diff(input, x)
```

```
    b = {}
```

```
    result = {}
```

FOR i FROM 0 TO LENGTH(input[x-1]) - 1

b[i] = input[x-1][i] - 1

FOR i FROM 0 TO LENGTH(input) - 1

IF i + 1 EQUALS x THEN

CONTINUE

END IF

current = {}

FOR ii IN SORTED(KEYS(b))

current[b[ii]] = input[i][ii]

END FOR

current = SORTED_VALUES(current)

l = LENGTH(current)

c = 0

FOR ii FROM 0 TO l - 1

FOR iii FROM ii + 1 TO l - 1

IF current[ii] > current[iii] THEN

c = c + 1

END IF

END FOR

END FOR

result[i + 1] = c

END FOR

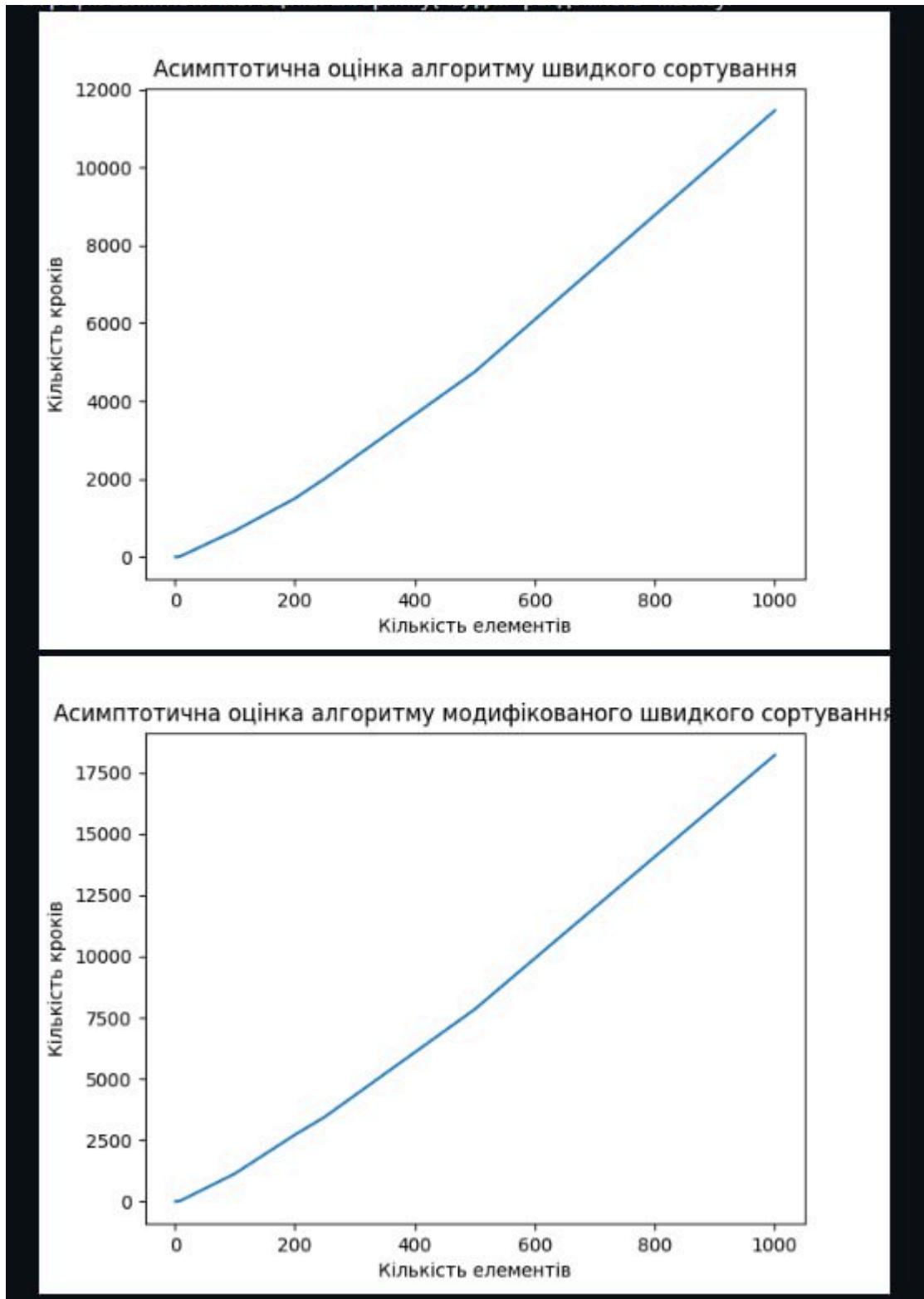
RETURN SORTED(result)

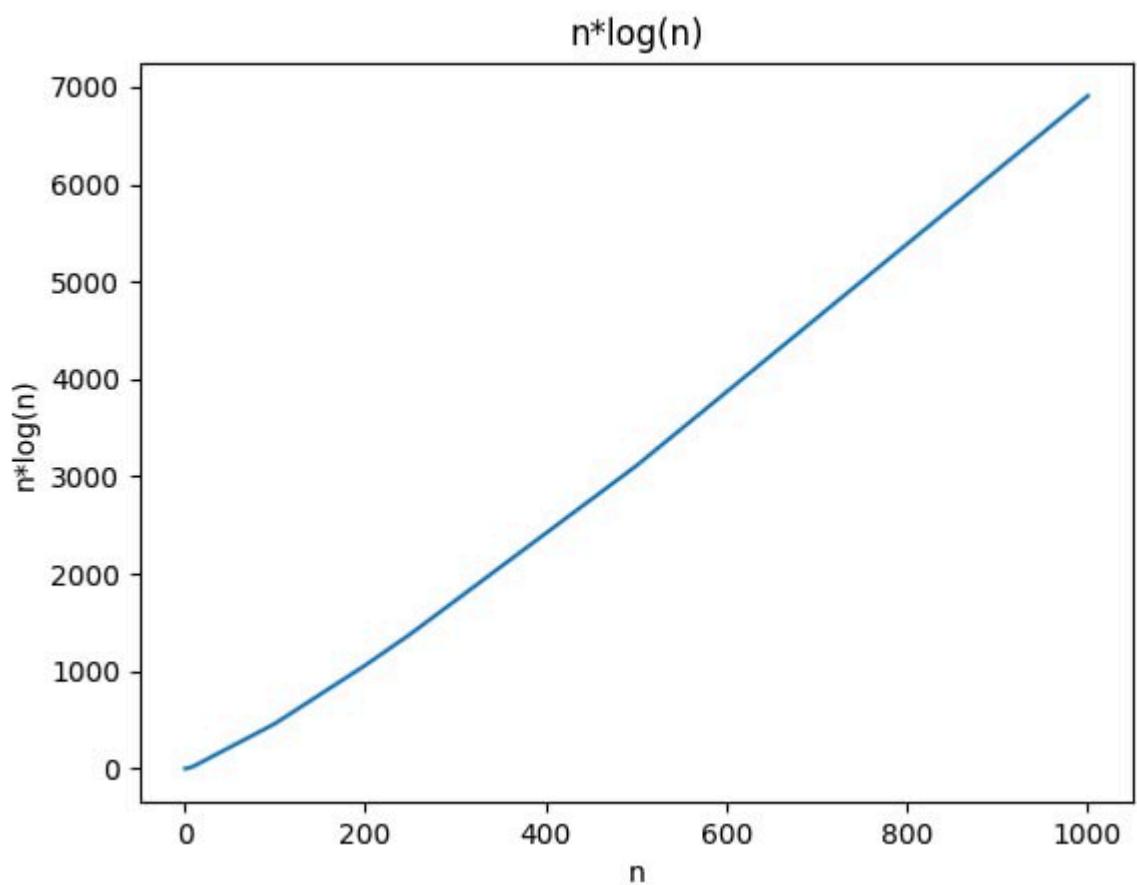
END FUNCTION

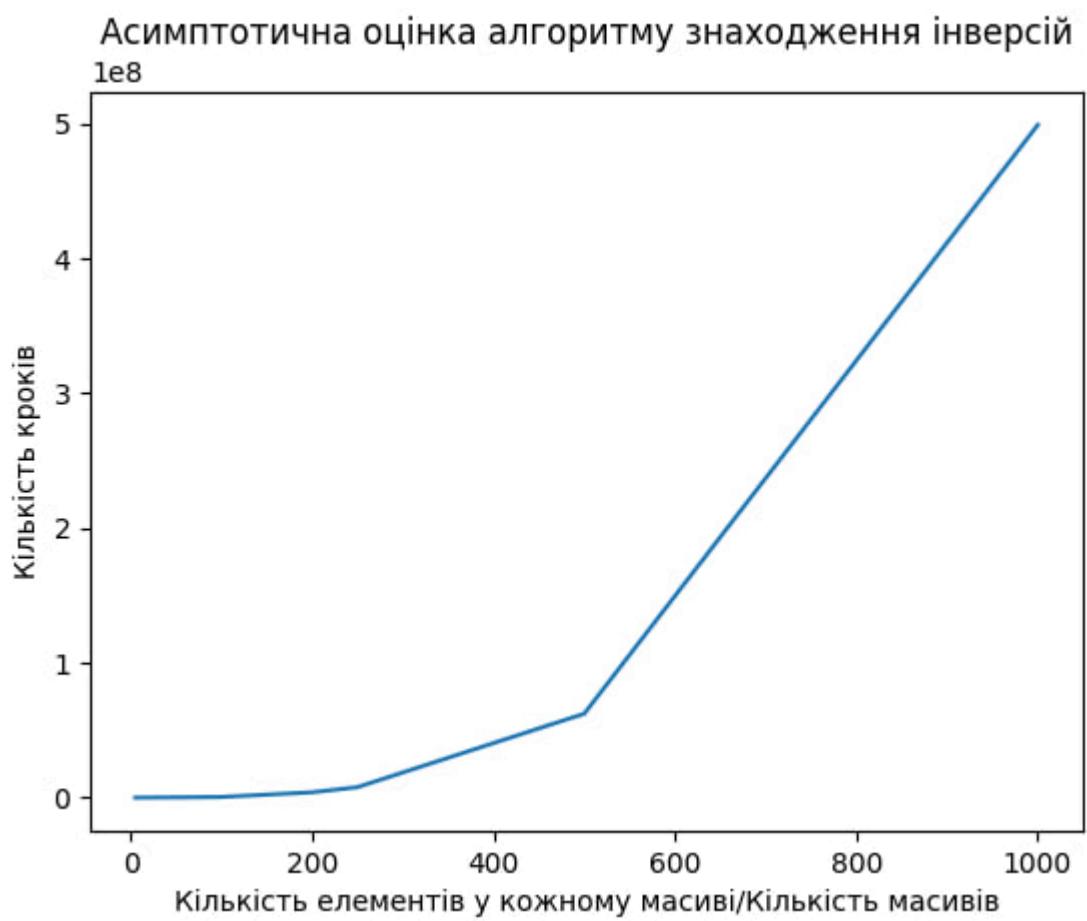
2. Посилання на код:

https://github.com/KPI-IA-34-Team-8/TA_2ndLab/blob/main/ia34_sukhoruchkin_yanovych.py

3. Асимптотична оцінка алгоритму:

4. Результат роботи:

1
8 2
10 3
4 4
2 5
9 5
3 6
6 7
5 8
7 9

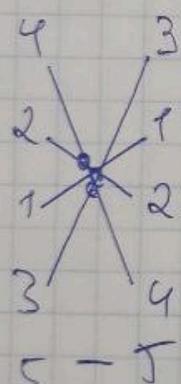
5. Приклад в ручному режимі на 5 користувачів :

Масив :

$\Sigma 1$	4	2	1	3	5
$\Sigma 2$	3	1	2	4	5
$\Sigma 3$	9	5	3	2	1
$\Sigma 4$	5	1	3	4	2
$\Sigma 5$	3	2	4	5	1

Порівняємо відносно $R1$:

$R2$

(5 перетинів)

Використовуємо масив - відст.

• Розглянемо масив на $L \cap R$

Σ	<u>1</u>	2	/	4	5
----------	----------	---	---	---	---

$L = 1 \text{ інф}; R = 0 \text{ інф}$

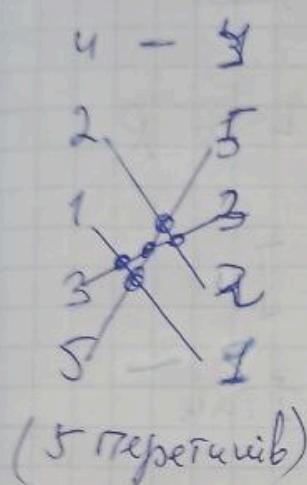
• Ось відповідь:

Σ	1	2	3	4	5
Σ	2	1	4	5	- інформація

$(1; 4) = 1 \text{ інф}$

$$\text{Inv } 2 = 1 + 0 + 1 = \underline{\underline{2 \text{ інформації}}}$$

R3:

• Пограничные числа на L и R

$$\left[\begin{matrix} 4 & 5 & 3 & | & 2 & 1 \end{matrix} \right]$$

L - один R - один

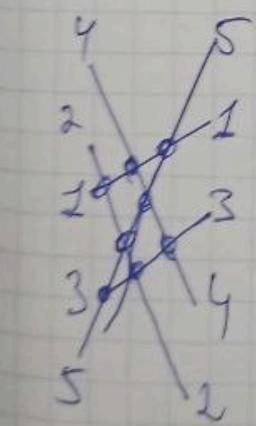
• Основное:

$$\left[\begin{matrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & - \text{некор} \\ 4 & 5 & 3 & | & 2 & 1 \end{matrix} \right]$$

$$(2;3)(4;5)(3;4) = 3/4/6$$

Inv 3: 0+0+3=3 инверсии

R4:

• Пограничные числа на L и R

$$\left[\begin{matrix} 5 & | & 3 & | & 4 & 2 \end{matrix} \right]$$

L - 1 инв. R - 0 инв.

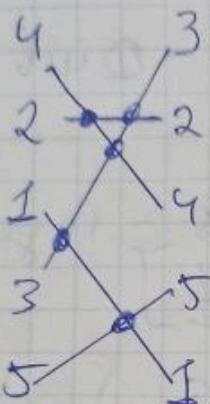
Основное:

$$\left[\begin{matrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & - \text{некор} \\ 5 & | & 3 & | & 4 & 2 \end{matrix} \right]$$

$$(1;4)(4;5)(2;4) = 3 \text{ инв.}$$

$\ln v 4; 1 + 0 + 3 = \underline{4 \text{ inbepai}}$

RS:

Pozycje fak na L i R

$$\begin{matrix} L & R \\ [3 \underline{2} 4] & | 5 1 \end{matrix}$$

L - 1 inf R - 1 inf.

(5 permutacj) • Odległości
[4' 2' 3' 1' 5']

(3; 4) - 1 inf;

$\ln v 5 = 1 + 1 + 1 = 3 \text{ inf}$

B przyrostki:

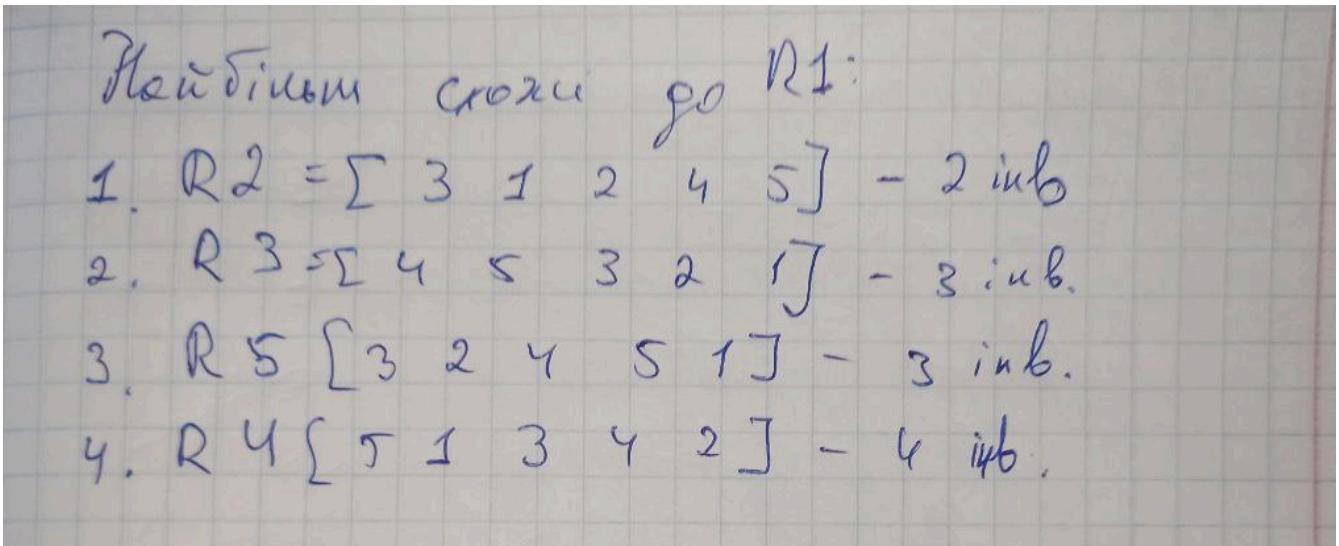
R1: [u 2 1 3 5]

R2: 1 inf.

R3: 3 inf

R4: 4 inf

RS: 7 inf.

Висновки:

При виконанні даної лабораторної роботи ми проаналізували запропоновані нам алгоритми і методи. У ході аналізу було написано код, використовуючи мову програмування Python, для реалізації можливостей певних алгоритмів та методів. Ми створили рейтинг людей на основі їх вподобань: ми мали визначити, наскільки їх вподобання схожі (їх було задано задано за допомогою числової матриці). Після роботи з такими алгоритмами як: методу декомпозиції та алгоритму сортування злиттям, можемо зробити деякі висновки. Алгоритм сортування злиттям використовується для ефективного підрахунку інверсій у масиві чисел та має асимптотичну складність $O(n * \log n)$, де n - кількість елементів у масиві. Метод декомпозиції використовується для вирішення одного великого завдання рішенням серії менших завдань, нехай і взаємопов'язаних, але більш простих. Отже, після закінчення виконання роботи ми здобули нові навички та знання у сфері теорії алгоритмів, а саме навчилися користуватись алгоритмом сортування злиттям та методом декомпозиції для сортування одиниць списку у порядку за заданим параметром. Ми мали змогу відпрацювати ці вміння та застосувати нову інформацію як на практиці, так і в теорії.